

2019 VE 2024 TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ DİJİTAL OKURYAZARLIK BECERİLERİ BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI

Araştırma Makalesi

Betül KOPARAN*

Geliş Tarihi: 03.12.2024 | Kabul Tarihi: 21.04.2025 | Yayın Tarihi: 25.08.2025

Özet: Bu çalışmada, 2019 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı ile 2024 yılı Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın dijital okuryazarlık becerisi bağlamında karşılaştırılması ve bu becerinin programların temel bileşenlerine, tema ve konularına, kazanım ve öğrenme çıktılarına yansımalarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç kapsamında araştırma, betimleyici nitel bir yöntemle yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda, 2024'te yayımlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 2019'da yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı'na kıyasla dijital okuryazarlık becerisine daha ayrıntılı bir şekilde yer verdiği görülmüştür. Ayrıca okuryazarlık becerilerinin 2024 programının temel bileşenleri arasında yer aldığı, dijital okuryazarlık becerisinin de bu kapsamda programda kendine daha geniş bir yer bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer sonuçlar tema ve konu dağılımlarında da görülmüş, hem sıklık hem de sınıf seviyelerine dağılım bakımından güncel programın daha nitelikli olduğu belirlenmiştir. Ek olarak dijital okuryazarlık becerisi kavramsal olarak güncel programın tema ve konularında belirgin bir şekilde yer alırken eski programda daha dolaylı bir biçimde geçmektedir. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın dil becerilerine göre dağılımına bakıldığında dijital okuryazarlık becerisiyle ilişkili kazanımlarda en çok okuma, ardından ise yazma becerisinin ön plana çıktığı; bunun yanında dinleme/izleme ve konuşma becerilerine yönelik kazanımların dağılımının oldukça sınırlı sayıda olduğu saptanmıştır. Buna karşın 2024 programında dil becerilerine göre daha dengeli bir dağılım olduğu belirlenmiştir. Bu yönüyle 2024 programının 2019 programına göre dijital okuryazarlık becerisinin kazandırılması açısından daha yetkin bir program olduğu söylenebilir. Araştırmanın sonucunda bulgulardan hareketle birtakım önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, Maarif modeli, okuryazarlık, Türkçe dersi öğretim programı, Türkçe eğitimi.

COMPARISON OF 2019 AND 2024 TURKISH COURSE CURRICULUM IN THE CONTEXT OF DIGITAL LITERACY SKILLS

Research Article

Received: 03.12.2024 | Accepted: 21.04.2025 | Published: 25.08.2025

Abstract: In this study, it is aimed to compare the 2019 Turkish Language Course Curriculum and the 2024 Turkish Language Course Curriculum in terms of digital literacy skills, and to determine how this skill is reflected in the core components, themes, topics, learning objectives, and learning outcomes of the curricula. For this purpose, the research was conducted using a descriptive qualitative method. The data of the research were analyzed using the content analysis technique. As a result of the analysis, it was seen that the Turkish Course Curriculum published in 2024 addresses digital literacy skills in greater detail compared to the Turkish Course Curriculum published in 2019. It was also concluded that literacy skills are among the basic components of the 2024 program, and digital literacy skills occupy a broader scope within this framework. Similar results were also observed in the distribution of themes and topics, and it was determined that the current program is of higher quality in terms of both frequency and distribution across grade levels. In addition, while the concept of digital literacy skills is explicitly incorporated in the themes and topics of the current program, it appears in a more indirect manner in the previous curriculum. When looking at the distribution of the 2019 Turkish Course Curriculum according to language skills, it was determined that learning objectives related to digital literacy skills were most prevalent in reading, followed by writing, whereas objectives related to listening/viewing and speaking skills were found to be quite limited.. In contrast, it was determined that there was a more balanced distribution according to language skills in the 2024 program. In this respect, it can be said that the 2024 program is a more competent program in terms of fostering digital literacy skills compared to the 2019 program. Based on the findings of the research, some recommendations were included.

Keywords: Digital literacy, education model, literacy, Turkish curriculum, Turkish education.

* Arş. Gör. Dr.; Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı; betulkoparan@akdeniz.edu.tr 0000-0003-2487-9868

Giriş

Yirminci yüzyılın sonunda internetin ortaya çıkışıyla pek çok alanda analog bilgiden dijital bilgiye doğru bir dönüşüm yaşanmış ve ardından bilgi teknolojilerinin her alana dâhil edildiği görülmüştür (Marín ve Castaneda, 2023). Bilgi ve iletişim teknolojisindeki söz konusu gelişmeler ile özellikle eğitim uygulamaları son zamanlarda büyük ölçüde değişmiştir (Polat vd., 2024). Bu doğrultuda, geçmişte eğitim uygulamaları ve araçları bireyin fiziksel çevresi ile sınırlıyken dijital teknolojiler ve Web 2.0 iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler eğitim uygulamalarını ve araçlarını değiştirerek dijitalleştirmeye başlamıştır (Bertiz ve Baltacı, 2023; Kapuler, 2014). Nitekim dünya çapında dijital teknolojilerin gelişimiyle birlikte eğitim-öğretim sistemlerinde de değişimler olduğu söylenebilir.

Son yıllarda dijital teknoloji kullanımının hızlı ilerleyişiyle eğitimde, teknoloji destekli eğitim sistemleri ve öğretim yöntemlerinin ön planda olduğu görülmektedir (Abbas, 2021; Anthony vd., 2022). Bu doğrultuda eğitimde dijital öğretim araçlarının kullanımı yaygınlaşmış, ChatGPT gibi üretken yapay zekâ araçlarının da ortaya çıkması öğretme ve öğrenmede devrim etkisi yaratmıştır (Organization for Economic Cooperation and Development, 2023). Bunun yanında akıllı cihazlar, tabletler, çevrim içi kurslar ve sosyal medyadaki gelişmeler son yıllarda öğretme ve öğrenme mekanizmalarını değiştirmiştir (Calvo vd., 2020; Caniglia vd., 2018; Roddy vd., 2017). Hızla gelişen bu ortamda okuryazarlık kavramı, eğitimcilerin bu ileri teknolojilerle öğrenciler arasındaki boşluğunu dolduracak biçimde değişmekte ve kavramın alanı genişlemektedir (Ciampa vd., 2023). Ayrıca bireylerin gelecek yaşamlarında aktif olmaları, hayat boyu öğrenme süreçlerine etkin katılım göstermeleri ve iş hayatında da başarılı olmaları için okuryazarlık kavramı önemli görülmektedir (Özer, 2019).

Türk Dil Kurumunda (2024) okuryazarlık, “okuryazar olma durumu” şeklinde açıklanmaktadır. Temelde bireylerin, okudukları sembollerini anlamlandırma, değerlendirme ve söyleneni doğru bir biçimde yazıya geçirebilme olarak tanımlanan okuryazarlık sözcüğü, bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler ile birlikte okuryazar olma durumundan çok daha geniş bir kapsama sahip olmuştur (Alberta Education, 2022; Aytaş ve Kaplan, 2017; Sur, 2022). 21. yüzyıla ilişkin kazandırılması gereken yeni becerilerinin olması zamanla okuryazarlığın anlamını ve tanımını değiştirmiş, okuryazarlığın birçok farklı türe ayrılmasına sebep olmuştur (Çakmak, 2013, s. 4).

Okuryazarlık kavramı, okulda öğrencilerin kazandıkları bilgi ve becerileri gerçek hayatlarında kullanabilme (Organization for Economic Cooperation and Development, 2019), öğrencilerin aşına olmadıkları farklı olaylar karşısında edindikleri bu bilgi ve becerilerin ötesine geçerek çok yönlü düşünebilme ve problem çözebilme yeteneğine sahip olmaları şeklinde tanımlanabilir (Darling-Hammond, 2014; Hopfenbeck vd., 2018). Okuryazarlık günümüzde bireylerin kendilerini gerçekleştirmeleri; mesleki gelişim, hayat boyu öğrenme, sosyal hayata aktif katılım, okullaşma, toplumsal kalkınma ve gelişim ile ulusların rekabet edebilmeleri için bireylerin sahip olmaları gereken önemli becerilerden biri olarak geçmektedir (Barrett ve Riddell, 2019; Shara vd., 2020). Dolayısıyla 21. yüzyılda kişi, aile, toplum ve ulusların gelişmeleri ve güçlenmeleri etkili bir okuryazarlık eğitime bağlıdır (Husna vd., 2020).

Günümüzde geniş bir açıdan yorumlanan okuryazarlık becerisi, çeşitli konu ve alanlarda ortaya çıkmaktadır. Dijitalleşmenin getirmiş olduğu yeniliklerle ortaya çıkan okuryazarlık becerilerine bakıldığında; ağ, bilişim, bilgisayar, bilim, çevre, politika, grafik, gazete, hukuk, internet, medya, tasarım, teknoloji, televizyon ve web okuryazarlıkları ile eleştirel, çoklu, görsel ve dijital okuryazarlık gibi pek çok okuryazarlık türü olduğu görülmektedir (Aldemir, 2010; Direkci vd., 2020; Özel, 2013). Teknolojik gelişmelerle beraber yeni okuryazarlık türlerinin artması, okuryazarlık becerisinin bireylere kazandırılmasının önemini de arttırmaktadır (Mete, 2020). Bu durumun eğitim politikalarının geliştirilmesinde de dikkate alındığı söylenebilir.

Küreselleşen dünyada gelişmelerden geride kalmamak için çağa ayak uydurmaya çalışan birçok hükümet, eğitim politikalarını küresel bilgi toplumu söylemiyle uyumlu hâle getirebilmek için yeniden düzenlemiş ve günümüzde ulusal kalkınmayı geliştirecek en önemli stratejilerden biri olarak eğitimi görmüştür (Haugsbakk, 2013). Bu noktada yeni okuryazarlıklardan biri olarak karşımıza çıkan dijital okuryazarlık, Avrupa Komisyonu (2018) tarafından bireylerin teknolojiye erişilebilirliği ve kullanımı ile toplumsal hayata uyumu ve katkısı bakımından hayati bir yeterlilik olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda dijital okuryazarlığın geliştirilmesi eğitim şartlarını iyileştirmek, ekonomik sorunları çözmek ve bilgi toplumunu kurabilmek için bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Hanell, 2018).

Erken yaşlarda başlayan medya kullanımı çocukların kimlik gelişimleri, akademik başarıları, psikolojik durumları, çevre ve aile ilişkileri üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır (Çelik ve Çelik, 2023). Bu bağlamda dijital okuryazarlık becerisinin kazandırılması, öğrencilere hem akademik hem de sosyal yaşamlarında önemli avantajlar sağlamaktadır (Günay ve Özden, 2022; Koç Akran, 2018). Dijital okuryazarlık, öğrencilere bilgiye daha hızlı ve etkin bir şekilde erişim imkânı tanımakta ve öğrenme süreçlerini zenginleştirmektedir (Eshet-Alkalai, 2004). Ayrıca, dijital araçları etkin bir şekilde kullanabilen bireylerin eğitim ve iş hayatında da daha başarılı olabildikleri görülmektedir (Nett vd., 2011; Sezgin vd., 2017). Bu durum dijital okuryazarlığın, bireylerin eğitim ve başarı düzeylerini iyileştirme konusunda büyük bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir.

21. yüzyılda, dijital teknolojilerin hızla yayılması ve günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası hâline gelmesi dijital okuryazarlığın önemini daha da arttırmıştır (Bakır, 2016). Dijital okuryazarlık kısaca, bireylerin dijital teknolojileri etkin ve eleştirel bir şekilde kullanabilme becerilerini ifade etmektedir (Canchola-Gonzalez ve Glasserman Morales, 2020; Nichols ve Stornaiuolo, 2019). Bu bağlamda, Türkçe öğretim programlarında dijital okuryazarlığın yer alması, öğrencilerin dijital dünyada başarılı olabilmeleri için gerekli görülmektedir (Akın vd., 2024). Nitekim dijital okuryazarlık 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda olduğu gibi 2024 yılında yayınlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda da çeşitli başlıklarda yerini almıştır. Dolayısıyla bu becerinin Türkçe dersi kapsamında da kazanılması gerekliliği görülmektedir.

Türkçe öğretim programına dijital okuryazarlığın entegre edilmesi, öğrencilerin hem dil becerilerini geliştirmelerine hem de dijital dünyada etkin bir şekilde yer almalarına olanak tanımaktadır (Özdemir, 2021). Dijital okuryazarlık öğrencilerin araştırma yapma, bilgiye

erişme, ulaştığı bilgiyi sorgulayarak değerlendirme ve kendi dijital içeriklerini üretme becerilerini geliştirmektedir (Gilster, 1997). Bu kapsamda, öğrencilerin bilgiye erişim becerilerini geliştirmeleri ve dijital metinlere ulaşmaları, onlardan anlamlar çıkarmaları ve dijital dünyada etkin bir şekilde yer almaları açısından dijital okuryazarlığın Türkçe dersiyle önemli bir ilişkisi olduğu görülmektedir (Direkci vd., 2019; Duran ve Ertan Özen, 2018). Bu nedenle, öğrencilere dijital okuryazarlık becerilerinin kazandırılmasının, eğitim sisteminin ve özellikle Türkçe dersinin hedeflerinden biri olduğu söylenebilir. Dijital dönüşümün hızla gerçekleştiği ve öğrencilerin dijital ortamlara giderek daha fazla zaman ayırdığı düşünüldüğünde güncel öğretim programının dijital okuryazarlık becerisine daha fazla odaklanması gerektiği düşünülmektedir.

1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, 2019 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı ile 2024 yılı Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın dijital okuryazarlık becerisi bağlamında karşılaştırılması ve bu becerinin programların temel bileşenlerine, tema ve konularına, kazanım ve öğrenme çıktılarına yansımalarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırma soruları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Türkçe Dersi Öğretim Programlarının (2019-2024) amaç ve temel bileşenlerinde yer alan dijital okuryazarlıkla ilgili unsurların durumu nasıldır?
2. Türkçe Dersi Öğretim Programlarında (2019-2024) yer alan tema ve konularda dijital okuryazarlık becerisinin durumu nasıldır?
3. Türkçe Dersi Öğretim Programlarında (2019-2024) dijital okuryazarlık becerisiyle ilişkili olabilecek kazanım ve öğrenme çıktılarının durumu nasıldır?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) ile Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın (2024) dijital okuryazarlık becerileri bakımından incelenmesini amaçlayan betimleyici nitel bir çalışmadır. Araştırma sürecinde veriler, yayımlanan ya da dijital ortamda yer alan araçların incelenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla uygulanan bir yöntem olan (Bowen, 2009) doküman incelemesinden yararlanılarak elde edilmiştir.

Çalışmada T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 2019 yılında yayımlanmış olan “Türkçe Dersi Öğretim Programı” ile 2024 yılında yayımlanmış olan “Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı” incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

2.2. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması aşamasında öncelikle çalışmada, araştırma materyali olarak kullanılan Türkçe Dersi Öğretim Programı (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2019) ile Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na (2024) ulaşılmıştır. Ardından Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda geçen dijital okuryazarlık becerisi bakımından ne tür açıklamaların yer aldığı, temalar, konular ve kazanımlar-öğrenme çıktıları belirlenmiş ve ortaya konulmuştur. Böylece iki programın dijital okuryazarlık becerisine yönelik durumu karşılaştırılarak incelenmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Verilerin analizi sürecinde, araştırmada T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 2024 yılında hazırlanan Öğretim Programları Ortak Metni’nde yer alan dijital okuryazarlık kavramının tanımı ve süreç bileşenleri esas alınarak analiz gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, araştırmada dijital okuryazarlık kavramının çerçevesi, Öğretim Programları Ortak Metni’nde (2024a, s. 58) belirlenen bileşenler temel alınarak çizilmiştir. Dijital okuryazarlık becerisine ilişkin süreç bileşenleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Dijital Okuryazarlık Becerisine Ait Süreç Bileşenleri

FARKINDALIK	Dijital Okuryazarlık	Dijital Bilgiye Ulaşma ve Dijital Bilgiyi Tanıma
		Dijital İletişimi Anlama
İŞLEVSELLİK		Fikrî Mülkiyet Haklarına Uygun Davranma
		Dijital Bilgiyi Anlamlandırma
EYLEMSELLİK		Dijital Ortamlar İçin İçerik Oluşturma ve Paylaşma
		İletişim Kurma ve Paylaşma
		Dijital Araçlarla İş Görme
		E-Güvenlik Önlemleri Alma
		Dijital Bilgiyi Kullanarak Eleştirel Düşünme

Dijital okuryazarlık becerisinin çerçevesi belirlendikten sonra programların analiz sürecinde “içerik analizi” tekniği benimsenmiştir. Patton (2002), içerik analizini genel olarak yazılı belge, günlük ve görüşme verilerinin analizinde kullanılan bir analiz türü olarak ifade etmektedir. Ekiz (2017, s. 77) de içerik analizini “herhangi bir yazılı metnin ya da belgenin içeriğinin incelenmesi ve sayısal ya da istatistiksel olarak ortaya konulmasında kullanılan bir analiz çeşidi” şeklinde tanımlamaktadır. İçerik analizinin kullanılmasının amacı; belgelerde belirlenen verilerin içeriğinin, temaların kodlanmasının ve tanımlanmasının, kurallı bir biçimde sınıflandırılarak araştırmacı tarafından öznel olarak detaylandırılmasıdır (Hsieh ve Shannon, 2005). Böylece, araştırılan konuda yeni fikirler ortaya koymak, incelenen alanın anlaşılmasını sağlamak, sentezlemek ve ayrıntılı biçimde açıklamak hedeflenmektedir (Gough vd., 2017). Bu doğrultuda, elde edilen verileri ifade edebilecek sözcüklere ve bu sözcükler arasındaki ilişkilere ulaşılabilmektedir. Dolayısıyla, içerik analizi tekniğinin bu araştırmanın amacına uygun olduğu söylenebilir.

Verilerin analizi aşamasında araştırmacıyla birlikte bir Türkçe alan uzmanı ve bir program geliştirme alan uzmanı yer almıştır. Öncelikle araştırmacı verileri değerlendirmiş daha sonra ayrı ayrı iki alan uzmanıyla beraber verilerin analizindeki ortak ve farklı taraflar belirlenmiştir. Bu incelemenin ardından araştırmacı ve alan uzmanları tarafından ayrı ele alınan taraflar için uzlaşma sağlanmıştır. Bu amaçla alan uzmanları ve araştırmacı bir araya gelmiş ve oy birliği/oy çokluğu yöntemine göre verilere son şekli verilmiştir. Verilerin analizi işlemi tüm bu sürecin ardından sonlandırılmıştır.

Bu çalışmada 2019 ve 2024 programları; amaç ve temel bileşenlerindeki dijital okuryazarlık unsurlarına yönelik bulgular, dijital okuryazarlıkla ilişkili olabilecek tema ve konulara yönelik bulgular ve dijital okuryazarlıkla ilişkili olabilecek kazanım ve öğrenme çıktılarına yönelik bulgular olmak üzere üç ana başlık etrafında incelenmiştir.

İlk ana başlık olan amaç ve temel bileşenlerdeki dijital okuryazarlık unsurlarına yönelik yapılan karşılaştırmalar programlarda doğrudan verilen amaç ifadelerinden hareketle yapılmıştır. Ardından programlarda dijital okuryazarlıkla ilişkili olabilecek tema ve konulara yönelik bulgular incelenmiştir.

2019 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki tema ve konular direkt alınmıştır. Nitekim tema ve konulara ilişkin bu programda ek bir bilgi yer almamaktadır. Ancak 2024 yılı Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda tema ve konu dağılımının yanı sıra öğrenme yaşantısı bölümünün yer aldığı görülmektedir. Bu bölümde temaya yönelik bir akış verilmiş, akış içerisinde dijital okuryazarlığa ilişkin bir içerik verildiyse ilgili tema da bulgulara dahil edilmiştir.

Son olarak üçüncü başlıkta programlardaki dijital okuryazarlıkla ilişkili olabilecek kazanım ve öğrenme çıktıları belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun için 2019 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanım ifadeleri incelenmiş ve dijital okuryazarlığı kapsamına ilişkin çıkarım yapılmıştır. Öte yandan 2024 yılı Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ise hem öğrenme çıktılarından hareketle çıkarım yapılmış hem de öğrenme çıktılarına yönelik yaşantı çerçeveleri incelenmiştir.

3. Bulgular

3.1. Amaç ve Temel Bileşenlerindeki Dijital Okuryazarlık Unsurlarına Yönelik Bulgular

Bulgular kısmında ilk başlık olarak 2019 ve 2024 yıllarında yayımlanan Türkçe dersi öğretim programlarının amaçları ve temel bileşenlerinde dijital okuryazarlıkla ilgili unsurlar ele alınmıştır. 2009 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda güncel teknolojik gelişmeler ve dijital okuryazarlık bağlamında ele alınabilecek bazı ifadeler olduğu görülmektedir. Bu bağlamda söz konusu programın Millî Eğitim Bakanlığı Öğretim Programlarında, “Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme-öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir.” ifadesi yer almaktadır. Böylelikle bilgiyi üreten, eleştirel düşünebilen, problem çözebilen, iletişim becerilerine sahip ve bu becerileri hayatta işlevsel olarak kullanabilen bireyler yetiştirmek programın temel amaçlarından biri olarak yer almıştır. Ayrıca programın perspektifinde “Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmek” ifadesi kullanılmıştır. Bu kapsamda programda geçen ve dijital okuryazarlık kavramıyla ilişkili olabilecek yetkinliklerden biri de “dijital yetkinlik” olmuştur.

2019'da yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın özel amaçlarında dijital okuryazarlık becerisiyle ilişkilendirilebilecek “basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi... amaçlanmaktadır.” ifadesi yer almaktadır. Bunun yanında programın uygulama aşaması planlanırken izlenmesi gereken öğrenme-öğretme süreci yaklaşımları konusunda da programda dijital okuryazarlık ile ilgili şu ifadeye yer verilmiştir:

Dersin işlenişinde ve uygulamalarda görsel iletişim araçlarına yer verilmeli; slayt, bilgisayar, televizyon, etkileşimli tahta, internet, EBA içerikleri vb. etkin olarak kullanılmalıdır. Teknolojik araç ve gereçler kullanılırken gizlilik, bütünlük ve

erişilebilirlik göz önüne alınmalı ve internetin güvenli kullanımı konusunda gerekli uyarılar yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır. Dijital kaynakların, özellikle internetten indirilen materyallerin kullanımında intihal yapılmamalı, etik kurallara ve telif haklarına uyulmalıdır (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2019, s. 11).

Bu durum ile birlikte programda farklı öğretim yöntem ve teknikleri ile etkinlikler kullanılarak dil öğrenimini sürecinin zenginleştirilmesi hedeflenmiştir. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın amaçları, perspektifi veya temel bileşenlerin genel olarak incelendiğinde dijital okuryazarlık kavramının açıkça ele alınmadığı ve yalnızca bu beceriyle ilgili olabilecek bazı ifadelere yer verildiği tespit edilmiştir.

2024 yılında yayımlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı incelendiğinde, okuryazarlık becerilerinin programın temel bileşenlerinden biri olduğu görülmektedir. Ayrıca programın temel amacının “yetişmekte olan nesillerin dünyayı anlamının temel aracı olan dili en yetkin biçimde kullanabilmeleri” olduğu ifade edilmiştir. Bu amaç çerçevesinde “Bütün dil becerilerine eşit önem verilmiş, her bir beceri için atölye faaliyetleri tasarlanmıştır. Öğrencilerin belirli bir akış içerisinde dil gelişimleri sağlanırken kavramsal becerilerinin, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin ve okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesine sahip oldukları eğilim ve değerlerin olgunlaştırılmasına” öncelik verildiği belirtilmiştir. Böylelikle programın temel yaklaşım ve özel amaçları başlığında okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesinin ön plâna çıkarıldığı görülmektedir. Ayrıca Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilerin; “Basılı materyaller ile çoklu ortam kaynaklarından bilgiye erişmeleri; ulaştıkları bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerini geliştirmeleri; dil becerileri aracılığıyla kavramsal beceri, eğilim, değer, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri” amaçlanmaktadır.

Söz konusu ifadelerde de Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın temel yaklaşım ve özel amaçlarında dijital okuryazarlığın kazandırılmasına zemin hazırlayacak ifadelerin yer aldığı söylenebilir. Programın uygulanmasına ilişkin genel esaslarda da benzer ifadeler yer almıştır:

Bilgi ve beceriler içerik çerçevesiyle yeni anlamlı bütünler oluştururken programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri, eğilimler ve değerler) öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir. Sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin, eğilimlerin, okuryazarlık becerilerinin ve değerlerin notla değerlendirilmesi gerekmemekle birlikte gelişimi değerlendirmek amacıyla performans görevleri gibi ölçme araçlarında ve dereceli puanlama anahtarlarında dikkate alınan ölçütler arasında bu program bileşenlerine de yer verilmelidir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin eğilimlerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilmelidir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde ilgi çekici, günlük yaşamla ilgili, yakın ya da uzak çevrede karşılaşılabilecek problemlere dair görevler verilmeli; öğrenciye yönelik yargı niteliği taşımayan ve onun motivasyonunu artıracak geri bildirimler sağlanmalı; dijital teknolojilerden ve oyunlardan yararlanılmalıdır” (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2024b, s. 6).

2019 yılında yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndan farklı olarak 2024 yılında yayımlanan programda, ortaokul Türkçe dersi alan becerileri uygulama esasları yer almıştır.

Bu başlık altında da temel becerilerin uygulama esaslarında dijital okuryazarlıkla ilişkilendirilebilecek açıklamalar geçmektedir:

- Dinleme/izleme becerisi uygulama esaslarında “Söz varlığının geliştirilmesi diğer beceriler kadar dinleme/izleme becerisi için de büyük öneme sahiptir. Bu sebeple çalışmalar yürütülürken öğrenci, basılı-çevrim içi sözlük ve başvuru kaynaklarını kullanarak bir söz varlığı dosyası hazırlamaya teşvik edilir.”,
- Okuma becerisi uygulama esaslarında “Öğrenciler, okuma sürecinde söz varlığının geliştirilmesi amacıyla basılı-çevrim içi sözlük ve başvuru kaynaklarını kullanarak bir söz varlığı dosyası hazırlamaları yönünde teşvik edilir.”,
- Konuşma becerisi uygulama esaslarında “Öğrencinin konuşma becerisini geliştirmek ve süreci değerlendirmek amacıyla yüz yüze ve dijital ortamlar oluşturulur.”
- Yazma becerisi uygulama esaslarında “Öğrencinin yazılı etkileşimi ve dijital yazma yetkinliğinin geliştirilmesi için geleneksel yazma araçlarının yanı sıra dijital ortama uygun yazma araçları da kullanılır ve bu alana özgü türler verilir.”

2024 programının dijital okuryazarlık bağlamında eski programdan en temel farkı okuryazarlık becerilerinin programlar arası bileşenler arasında yer almasıdır. 2024 programında okuryazarlık türlerinin belirli alt başlık ve hedef davranışlarla yer verildiği, belirlenen hedef davranışlarının sınıf içinde ve dışında planlanan etkinliklerle örtüşecek biçimde yerleştirilerek öğrenciye kazandırılmasının amaçlandığı görülmüştür (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, 2024a; T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2024b). Dolayısıyla programda yer alan okuryazarlıklardan biri olan dijital okuryazarlığın diğer okuryazarlık becerileriyle beraber programın yapı taşlarından biri olduğu belirtilmiştir.

Genel bir değerlendirme yapıldığında, 2019 ve 2024 yıllarında yayımlanan her iki programda da dijital okuryazarlıkla ilişkili ifadelerin yer aldığı söylenebilir. Bu kapsamda 2019’da yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın ön bölümünde okuryazarlık becerilerinin daha yüzeysel bir şekilde ele alındığı, dijital okuryazarlık becerisine yönelik doğrudan ifadeler yerine bu beceriyle ilişkili olabilecek ifadelerin kullanıldığı belirlenmiştir. Buna karşın 2024 programında okuryazarlıklar ve özel olarak dijital okuryazarlık kavramı ön bölümde daha ayrıntılı bir şekilde ve programın temel bileşenleri arasında yer bulmuştur. Sonuç olarak programların ön bölümleri, amaçları ve temel bileşenleri dikkate alındığında 2024 yılı Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın dijital okuryazarlık becerisini yansıtmaları bakımından daha nitelikli olduğu söylenebilir.

3.2. Programlarda (2019-2024) Dijital Okuryazarlık ile İlişkili Olabilecek Tema ve Konulara Yönelik Bulgular

Çalışmada incelenen diğer bir başlık Türkçe dersi öğretim programlarında yer alan tema ve konularda dijital okuryazarlık becerisine yönelik unsurlardır. Bu kapsamda elde edilen veriler tablolar hâlinde sunulmuş ve açıklanmıştır.

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme-öğretme sürecinde yer alması belirtilen ve dijital okuryazarlık ile ilgili temalar aşağıdaki Tablo 2'de belirtilmiştir.

Tablo 2

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) Dijital Okuryazarlık Konularına İlişkin Bulgular

Temalar	Konu Önerileri
Okuma Kültürü	Bilgi okuryazarlığı, çoklu okuryazarlık, dijital okuryazarlık, dil sevgisi, edebî şahsiyetler, e-kitap, eleştirel okuryazarlık, kitabevi, kitaplar, kütüphaneler, metinler arasılık, okuma alışkanlığı, okuma serüveni, okuma sevgisi, okur kimliği, sözlük kültürü, süreli yayınlar, teknoloji okuryazarlığı, yaratıcı okuma, yazılı kültür, z-kitap, z-kütüphane vb.
İletişim	Aile iletişimi, bilgi iletişimi, diğer canlılarla iletişim, etkili iletişim, iletişim becerileri, insanlarla iletişim, kitle iletişim araçları, komşuluk, kültürel iletişim, kültürler arası iletişim, medya okuryazarlığı, öğrenci hareketliliği, öğrenci öğretmen iletişimi vb.
Bilim ve Teknoloji	Bilim insanları, bilim okuryazarlığı, bilişim okuryazarlığı, etik, girişimcilik, haberleşme, hayal gücü, iletişim, keşif ve icatlar, matematik okuryazarlığı, merak duygusu, olay, olgu, patent, sosyal medya, tasarım, teknoloji, telif, ulaşım, yenilikçilik vb.

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda her sınıfta işlenmesi gereken temalara ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Buna göre programın uygulanması aşamasında her sınıf düzeyinde üçü zorunlu diğerleri seçmeli olacak şekilde, kitap yazarlarınca belirlenen, toplam sekiz temanın işlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Programda öğrenme-öğretme sürecinde işlenmesi gereken ve dijital okuryazarlıkla ilgisi olan temalar, Tablo 2'de de görüldüğü üzere, “okuma kültürü”, “iletişim” ve “bilim ve teknoloji”dir. Programda okuma kültürü temasının konu önerilerinde dijital okuryazarlık konusu doğrudan yer alırken iletişim ile bilim ve teknoloji temalarının konu önerilerinde süreç bileşenleriyle ilişkili olarak yer almaktadır. Bu doğrultuda iletişim temasında; bilgi iletişimi ve kitle iletişim araçları gibi konu önerilerine yer verilmesi dijital okuryazarlığın süreç bileşenlerinden dijital iletişimi anlama, dijital bilgiyi anlamlandırma, dijital bilgiye ulaşma ve dijital bilgiyi tanıma gibi bileşenlerle ilişkili olması sebebiyle dâhil edilmiştir. Aynı şekilde bilim ve teknoloji temasına ise; sosyal medya ve teknoloji gibi konu önerilerinin dijital okuryazarlığın süreç bileşenleriyle dijital ortamlar için içerik oluşturma ve paylaşma, e-güvenlik önlemleri alma, iletişim kurma ve paylaşma gibi bileşenlerle ilişkili olabileceğinden yer verilmiştir. Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2024) dijital okuryazarlık becerisiyle ilgili konuların sınıf ve temalara göre dağılımı ise Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı (2024) Dijital Okuryazarlık Konularına İlişkin Bulgular

Temalar	Konuların Dağılımı
	5. Sınıf
1.Tema: Oyun Dünyası	• Fiziksel Oyun: Geleneksel çocuk oyunları, sokak oyunları, top oyunları, beden oyunları, şarkılı/tekerlemeli oyunlar, taş oyunları, ip oyunları, yakalamalı oyunlar. • Entelektüel Oyun: Eğitici kutu oyunları, kelime oyunları, sayı oyunları. • Sosyal-Duygusal Oyun: Taklit oyunları, rol oynama, rol yapma. • Dijital Eğitici Oyunlar.

3.Tema: Duygularımı Tanıyorum	• Altı Temel Duygu: Öfke, mutluluk, korku, tiksime, şaşkınlık ve üzüntü. • Olumlu ve olumsuz duygularının farkında olma. • Öz şefkat, sevgi, duygu okuryazarlığı, duyguyu fark etme, duygu yönetimi, duyguların ifade edilmesi.
5.Tema: İletişim ve Sosyal İlişkiler	• Sosyal Çevre ve İletişim: Aile içi iletişim, arkadaşlarla iletişim, komşuluk, dezavantajlı gruplarla iletişim, canlılarla iletişim. • Köy, şehir vb. farklı yerleşim birimlerinde sosyal ilişkiler. • İletişimde sevgi dili ve empati.
6. Sınıf	
1.Tema: Dilimizin Zenginliği	• Bilim ve kültür dili olarak Türkçe, anlatım gücü, söz varlığı. • Türkçenin tarihî gelişimi. • Türkü, tekerleme, bilmece, ninni, atasözleri ve deyimler.
3.Tema: Farklı Dünyalar	• Kültürler arası ilişkiler, kültür ve gönül coğrafyamızda yer alan devletler. • Mutfak Kültürü: Farklı ülkelerin mutfak kültürü örnekleri. • Tören ve Kutlamalar: Farklı ülkelerin tören ve kutlama örnekleri. • Giyim: Farklı ülkelerin giyim kuşam örnekleri. • Halk Dansları: Farklı ülkelerin halk dansları örnekleri. • Beden Dili: Farklı ülkelerde yaşayan insanların kültürlerine özgü beden dili örnekleri. • Görgü Kuralları: Farklı ülkelerde yaşayan insanların sosyal hayat içerisindeki görgü kuralları örnekleri. • Mimari: Farklı ülkelerin yaşam alanı örnekleri. • El Sanatları: Farklı ülkelerin geleneksel el sanatları örnekleri
4.Tema: İletişim ve Sosyal İlişkiler	• İletişim: Etkili iletişim, iletişim becerileri, iletişimin önündeki engeller, iletişimde saygı ve nezaket, etkin bir dinleyici olmak, akranlarla iletişim, akran zorbalığı. • Kitle İletişim Araçları: Kitle iletişim araçları, kitle iletişim araçlarının geçmişten günümüze değişimi, çevrim içi ortamlarda iletişim.
5.Tema: Bilim ve Teknoloji	• Merak duygusu, bilim ve teknolojiye yön veren bilim insanları, teknolojinin insan hayatındaki yeri. • Bilim ve gelecek, yapay zekâ kavramı, yapay zekânın diğer disiplinlerle (bilim, sanat, edebiyat vb.) ilişkisi.
6.Tema: Lider Ruhlar	• Başarılı Türk sporcuları. • Başarılı Türk bilim insanları. • Başarılı Türk edebiyatçıları ve sanatçıları. • Başarılı Türk girişimcileri. Aşağıdaki kavramlar tema kapsamında ele alınacak kişiler üzerinden verilecektir: • Girişimcilik: Girişimciliği teşvik eden faktörler, girişimci ve başarılı girişimcilerin özellikleri, finansal okuryazarlık, birikim ve tasarruf, zaman yönetimi, planlama. • Meslekler: Meslekler ve aranan özellikler, mesleki açıdan kendini tanımak, meslek ahlakı.
7. Sınıf	
1.Tema: Hayat Boyu Gelişim	• Gelecek Planlama: Motivasyon ve başarı, çalışkanlık, öğrenmeyi öğrenme, öz denetim, öz düzenleme, zaman yönetimi. • Kişisel Gelişim: Çatışma yönetimi, karar verme, olumlu bakış açısına sahip olma, öz eleştiri, öz güven, öz saygı. • Erdemler: Cömert olmak, dürüstlük, dostluk, merhamet, vefa, bağışlama, dayanışma ve fedakârlık gösterme, iyiliksever olma, gönüllü olma, saygı.
3.Tema: İletişim ve Sosyal İlişkiler	• Farklı İletişim Ortamları: Farklı yaş gruplarıyla iletişim, farklı sosyokültürel ortamlarda iletişim, farklı meslek gruplarıyla iletişim. • Nezaket ve Görgü Kuralları: Aile içi iletişimde nezaket; konuşma, dinleme, oturma, kalkma ve yeme içme adabı; toplumsal alanlarda uyulması gereken görgü ve nezaket kuralları; sosyal tesisler, eğlence merkezleri, yeme içme mekânları, piknik ve park alanları gibi halka açık mekânlara özgü görgü ve nezaket kuralları; trafikte ve toplu taşıma araçlarında uyulması gereken görgü ve nezaket kuralları; resmî kurumlarda ve iş hayatında uyulması gereken protokol, görgü ve nezaket kuralları.
5.Tema: Okuma Kültürü	• Okuma Dünyası: Dil sevgisi, okuma sevgisi, okuma serüveni, okuma alışkanlığı. • Yazın Dünyası: Edebî metinler, sözlük kültürü, süreli yayınlar, kitaplar, kütüphaneler. • Okuma Ortamı: Dijital okuma (z-kitap, e-kitap vb.).

	Okuryazarlık: Süreksiz metin okuma (kroki, şekil, şema, harita, bilgi görseli), çoklu okuryazarlık, sembol ve motif okuma, eleştirel okuryazarlık
	Haklar: Bireysel haklar, çocuk hakları, haklarını ve özgürlüklerini bilmek ve korumak, hak arama, hakkaniyetli davranmak.
6. Tema: Hak ve Sorumluluklar	- Bireysel Sorumluluk: Bireyin kendisine karşı sorumlulukları - Toplumsal Sorumluluk: Toplumsal aidiyet, toplumun bireye karşı sorumlulukları, sosyal sorumluluk. - Eşitlik ve Adalet: Adalet, özgürlük, eşitlik, fırsat eşitliği, ayrımcılığın engellenmesi, barış ve dünya barışı.
8. Sınıf	
1.Tema: İletişim ve Sosyal İlişkiler	- Genel Ağ: Genel ağın insan hayatındaki yeri ve önemi, genel ağ ve kişisel güvenlik, genel ağ ve bilgiye erişim, çevrim içi ortamlarda iletişim, siber zorbalık, dijital bağımlılık. - Sosyal Medya: Sosyal medya ve mahremiyet, sosyal medya ve güvenlik, sosyal medya ve etik, sosyal medya ve türleri, sosyal medya dili (nezaket, saygı). - Dijital İçerik Üretimi: Video tasarım platformları, dijital hikâye oluşturma platformları, grafik tasarım platformları, bloglar. - Dijital Yenilikler: Bulut teknolojisi, artırılmış gerçeklik, yapay zekâ ve kullanım alanları (bilim, sanat, edebiyat vb.).
4. Tema: Türk Hikâye Geleneği ve Destanları	- Türk destanlarında yer alan olağanüstü öge, motif ve semboller. - Türk destanlarından örnekler, Dede Korkut Hikâyeleri. - Efsane, halk hikâyesi, hikâye anlatıcılığı, menkıbe, masal.
6.Tema: Akademik Düşünme Dünyası	- Düşünme ve Düşünme Türleri: Düşünmenin temel kavramları, düşünme ve problem çözme, algoritmik düşünme, analitik düşünme, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme. - Bilim: Bilimsel bilgi, bilimsel ölçütler, bilimsel etik ilkeleri, sahte bilimi ayırt etme yolları, bilimsel genellemelere ulaşma yolları. - Proje Hazırlama Süreci: Problemin belirlenmesi, denence ve soruların sıralanması, planlama, denencelerin sınanması ve sorulara cevap bulunması, ulaşılan sonuçların değerlendirilmesi, proje sürecinin raporlanması.

(T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2024b)

Tablo 3’te 2024 yılında yayımlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın dijital okuryazarlık bağlamında konularının sınıf ve temalara göre dağılımına yer verilmiştir. Buna göre 5. sınıf düzeyinde üç (3) temada; 6. sınıf düzeyinde beş (5) temada; 7. sınıf düzeyinde dört (4) temada; 8. sınıf düzeyinde ise üç (3) temada dijital okuryazarlık konu olarak ele alınmıştır. Bununla birlikte yeni programa göre Ortaokul Türkçe Dersi 5., 6., 7. ve 8. sınıf düzeylerinde toplamda on beş (15) temada dijital okuryazarlığın konu olarak geçtiği görülmektedir. Öte yandan programlar arası farklılardan biri olarak 2024’te yayımlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda temalara yönelik yaşantılara yer verilmiştir. Bu bölümlerde temanın işlenişine dair bir süreç bulunmaktadır. Söz konusu yaşantılarda temada işlenecek olan okuryazarlık becerilerine dair bir başlık da yer almaktadır. Özellikle bu bölüm incelenerek hangi sınıf düzeyinde ve temada hangi okuryazarlık becerisinin ele alınacağına dair verilere ulaşılabilmektedir. Bu bağlamda 2024 programının daha net çizgilere ve daha ayrıntılı bir yapıya sahip olduğu ifade edilebilir. Ayrıca tema yaşantılarının işlendiği bölümün girişinde temayla ilgili bilgiler verildiği görülmektedir ki bu bölümlerde de bazı temalarda dijital okuryazarlık becerisine yönelik ifadelerin yer aldığı saptanmıştır. Örneğin; 5. sınıf seviyesinde 1. tema olarak yer alan “Oyun Dünyası” isimli temanın açıklamasında “öğrencilerde oyunseverlik, kendine güvenme (öz güven), merak gibi eğilimlerin; kendini tanıma (öz farkındalık), kendini düzenleme (öz düzenleme), kendini uyarılama (öz yansıtma) gibi sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin ve görsel okuryazarlık, kültür okuryazarlığı, dijital okuryazarlık gibi becerilerin de geliştirilmesi hedeflenmektedir.” ifadesine yer verilmektedir.

Bununla birlikte aynı temanın alt başlıklarından biri olarak yer alan “Üretim Atölyesi” alt başlığında öğrencilerin dijital okuryazarlık becerisinin geliştirilmesine yönelik şu ifadeler yer verilmiştir:

Öğrencilerin temada işlenen konu ve öğrenme çıktılarına yönelik dijital araçları da kullanarak bir araştırma yapmaları (OB2. 1) istenebilir. Öğrencilere dijital ortamları kullanırken kişisel bilgilerin korunmasına yönelik kuralların hatırlatılmasıyla ilgili çalışmalar yapılabilir (D8.2). Araştırma neticesinde edindikleri bilgi ve materyallerden -fıkrî mülkiyet haklarını dikkate alarak- uygun dijital uygulamaların kullanımıyla video, bilgi görseli vb. bir içerik hazırlamaları (OB2.3, OB2.7), hazırladıkları çalışmayı sınıfta ya da uygun dijital ortamlarda paylaşmaları sağlanabilir (OB2. 5, E3.3)” (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2024b, s. 91).

Ek olarak Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda metin seçimine ilişkin esaslarda dijital okuryazarlıkla ilgili unsurların yer aldığı birtakım açıklamalara da yer verildiği görülmektedir. Bu ifadeler de güncel programın dijital okuryazarlık bağlamında daha kapsamlı bir içeriğe sahip olduğuna yönelik görüşü desteklemektedir. Söz konusu ifadeler şu şekildedir:

- Eğitim araç ve gereçlerinde gazete haberi, reklam, dilekçe, tutanak, grafik simge, hiper metin, rapor, duyuru, yönerge, öz geçmiş, ağ günlüğü (blog)/vlog ve sosyal medya uygulamalarında yer alan yazı türlerinde içeriği hazırlayanlar tarafından üretilen metinler kullanılabilir.
- Metin seçim kriterlerine uygun olması koşuluyla çoklu ortam öğelerini içeren dijital metinlere yer verilebilir.
- Öğrencilerin ufkunu genişletmek, öğrencilere ilham vermek ve onları cesaretlendirmek için Türkiye’nin günümüze kadarki birikimini ve kazanımlarını, dünyada yankı uyandıran çalışmalarını, görünürliğini, yakın dönemin vizyonunu ve başarılarını temsil eden; ülkemiz kurum ve insanların önemli ve özgün çalışmalarını açıklayan, aralarında dijital içeriklerin de yer aldığı metinlere yer verilmelidir (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2024b, s. 24-25).

İki programda yer alan okuryazarlıkla ilgili tema ve konular ele alındığında bu beceriye iki programda da yer verildiği tespit edilmiştir. 2019 programında “okuma kültürü”, “iletişim” ile “bilim ve teknoloji” olmak üzere üç temanın konu önerilerinde dijital okuryazarlıkla ilgili açıklamaların yer aldığı görülmüştür.

2024 programında ise 5. sınıfta üç tema, 6. sınıfta beş tema, 7. sınıfta dört tema, 8. sınıfta ise üç tema olmak üzere toplamda on beş temada dijital okuryazarlığın işlendiği görülmektedir. Sıklık olarak iki program arasında önemli bir fark olduğu söylenebilir. Bunun yanında 2019 programında dijital okuryazarlık becerisine ilişkin unsurlara yalnızca seçmeli temalarda yer verilmiştir. Bu sebeple 2019 programı bu açıdan yetersiz bir görüntü vermektedir. 2024 programı ise tema yaşantıları aracılığıyla hangi sınıf düzeyinde hangi okuryazarlık becerisinin kazandırılacağına ilişkin daha net ifadeler barındırmaktadır. Bu kapsamda dijital okuryazarlık becerisinin sınıf seviyesi ve temalara göre dağılımları incelendiğinde bu becerinin her sınıf düzeyinde işleneceği görülmektedir. Bu yönüyle 2024 programının 2019 programına göre dijital okuryazarlık becerisinin kazandırılması açısından daha ayrıntılı ve yetkin bir program olduğu düşünülmektedir.

3.3. Programlarda (2019-2024) Dijital Okuryazarlık ile İlişkili Olabilecek Kazanım ve Öğrenme Çıktılarına Yönelik Bulgular

Bulgular bölümünde bu başlık altında programlarda yer alan dijital okuryazarlıkla ilgili kazanımlar ve öğrenme çıktıları 5, 6, 7 ve 8. sınıf seviyelerinde tespit edilmiş ve tablolar şeklinde yer verilmiştir. 5. sınıf seviyesinde yer alan ilgili kazanımlar ve öğrenme çıktıları açıklamalarına yer verilmeksizin Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Programlarda Geçen Dijital Okuryazarlıkla İlgili 5. Sınıf Kazanımları/Öğrenme Çıktıları

	Program	Kazanım
Dinleme/İzleme	TDÖP (2019)	- T.5.1.10. Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir. - T.D.5.1. Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme.
	OTDÖP (2024)	- T.D.5.19. Dinlediğinden/ izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme. - T.D.5.20. Çoklu ortam öğelerine yönelik çözümleme yapabilme. - T.D.5.25. Dinleme/izleme sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendine uyarlayabilme.
	TDÖP (2019)	T.5.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar.
	OTDÖP (2024)	- T.K.5.6. Konuşmasında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme. - T.K.5.9. Konuşmasında sesini uygun şekilde kullanabilme. - T.K.5.17. Sözlü olarak tartışmaya katılabilme. - T.K.5.26. Konuşma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme.
Okuma	TDÖP (2019)	- T.5.3.12. Metin türlerini ayırt eder. Hikâye, fabl, masal, haber metni türleri tanıtlır. Metin türleri ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmez. - T.5.3.22. Görsellerle ilgili soruları cevaplar. - T.5.3.23. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar. - T.5.3.25. Medya metinlerini değerlendirir. - T.5.3.28. Bilgi kaynaklarını etkili şekilde kullanır. - T.5.3.29. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.
	OTDÖP (2024)	- T.O.5.2. Sesli ve sessiz okurken akıcı okuma unsurlarını yönetebilme. - T.O.5.22. Çoklu ortam öğelerine yönelik çözümleme yapabilme.
	TDÖP (2019)	- T.5.4.10. Yazdıklarını paylaşır. - T.5.4.13. Formları yönergelerine uygun doldurur.
	OTDÖP (2024)	- T.Y.5.1. Yazma sürecini yönetebilme. - T.Y.5.6. Yazısında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme. - T.Y.5.14. Yazılı üretiminde ve yazılı etkileşiminde tartışabilme. - T.Y.5.18. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme.

Karşılaştırılan öğretim programlarında kazanımlar/öğrenme çıktıları tespit edilirken verilerin analizi başlığı altında verilen dijital okuryazarlığın süreç bileşenleri esas alınmıştır. Ayrıca 2024 programının diğer programlardan farklı bir yönü olan öğrenme çıktılarına yönelik yaşantı çerçevesi de analiz sürecinde dikkate alınmıştır. Örnek olarak “T.K.5.9. Konuşmasında sesini uygun şekilde kullanabilme” öğrenme çıktısının yaşantı çerçevesinde yer alan “Bununla birlikte işitilebilir bir ses tonuyla konuşması için teknolojik cihaz ve uygulamalardan yararlanılabileceği gibi (OB2.7) dramatizasyon çalışmaları da yapılabilir (E3.3).” ifadesi bu öğrenme çıktısının dijital okuryazarlık becerisiyle ilişkilendirilmesinde rol oynamıştır. Söz konusu yaklaşım bütün sınıf seviyelerindeki analizler için geçerlidir. 5. sınıf özelinde yapılan karşılaştırma için Tablo 4 incelendiğinde 2019 programında dinleme/izleme

becerisinde bir (1), konuşma becerisinde bir (1), okuma becerisinde altı (6) ve yazma becerisinde iki (2) olmak üzere toplamda on (10) kazanıma yer verildiği görülmektedir. 2024 programında ise; dinleme/izleme becerisinde dört (4), konuşma becerisinde dört (4), okuma becerisinde iki (2) ve yazma becerisinde dört (4) olmak üzere on dört (14) öğrenme çıktısı yer almaktadır. Bu çalışmalar tespit edilirken dijital okuryazarlık becerisine ait süreç bileşenleri kullanılmıştır. Örneğin: “T.5.1.10. Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.” kazanımı “dijital bilgiyi kullanarak eleştirel düşünme” süreç bileşenine denk düşerken “T.K.5.6. Konuşmasında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme” öğrenme çıktısı “dijital araçlarla iş görme” süreç bileşenini kapsamaktadır.

2019 programında sırasıyla okuma, yazma, dinleme/izleme ve konuşma becerilerinde bu beceriyle ilişkili kazanımlara yer verildiği görülmektedir. 2024 programında ise sırasıyla dinleme/izleme, konuşma, yazma ve okuma becerilerinde dijital okuryazarlık becerisiyle ilişkili öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu durum iki programda bu bağlamda farklılıklar olduğunu göstermektedir. Dijital okuryazarlıkla ilgili kazanım/öğrenme çıktılarına bakıldığında 2024 programında dil becerilerinin hepsine yönelik daha dengeli bir dağılım olduğu göze çarpmaktadır. Buna karşın 2019 programında okuma becerisinde toplanan bir dağılım olduğu söylenebilir. Genel olarak değerlendirildiğinde ise 2024 programında dijital okuryazarlıkla ilişkilendirilebilecek 5. sınıf seviyesinde daha çok kazanım/öğrenme çıktısı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bazı öğrenme çıktılarının yaşantısında dijital okuryazarlıkla ilgili doğrudan ifadelerin bulunması 2024 programının bu bağlamda daha nitelikli olduğunu göstermektedir.

6. sınıf seviyesinde yer alan ilgili kazanımlar ve öğrenme çıktıları açıklamalarına yer vermeksizin Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5

Programlarda Yer Alan Dijital Okuryazarlıkla İlgili 6. Sınıf Kazanımları/Öğrenme Çıktıları

	Program	Kazanım
Dinleme/İzleme	TDÖP (2019)	T.6.1.10. Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.
	OTDÖP (2024)	T.D.6.1. Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme.
		T.D.6.19. Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme.
		- T.D.6.20. Çoklu ortam öğelerine yönelik çözümleme yapabilme. - T.D.6.25. Dinleme/izleme sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendine uyarlayabilme.
Konuşma	TDÖP (2019)	T.6.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar.
	OTDÖP (2024)	T.K.6.6. Konuşmasında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme.
		T.K.6.9. Konuşmasında sesini uygun şekilde kullanabilme.
		- T.K.6.17. Sözlü olarak tartışmaya katılabilme. - T.K.6.26. Konuşma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme.
Okuma	TDÖP (2019)	T.6.3.30. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.
		T.6.3.32. Medya metinlerini değerlendirir.
		T.6.3.33. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.
		T.6.3.34. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.
	OTDÖP (2024)	T.O.6.2. Sesli ve sessiz okurken akıcı okuma unsurlarını yönetebilme.
		T.O.6.22. Çoklu ortam öğelerine yönelik çözümleme yapabilme.

Yazma	TDÖP (2019)	• T.6.4.11. Yazdıklarını paylaşır.
		• T.6.4.14. Kısa metinler yazar.
	OTDÖP (2024)	• T.Y.6.1. Yazma sürecini yönetebilme.
		• T.Y.6.6. Yazısında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme.
		• T.Y.6.14. Yazılı üretiminde ve yazılı etkileşiminde tartışabilme.
		• T.Y.6.18. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme.

6. sınıf özelinde yapılan karşılaştırma için Tablo 5’e bakıldığında 2019 programında dinleme/izleme becerisinde bir (1), konuşma becerisinde bir (1), okuma becerisinde dört (4) ve yazma becerisinde iki (2) olmak üzere toplamda sekiz (8) kazanımın yer aldığı görülmektedir. 2024 programında ise; dinleme/izleme becerisinde dört (4), konuşma becerisinde dört (4), okuma becerisinde iki (2) ve yazma becerisinde dört (4) olmak üzere toplam on dört (14) öğrenme çıktısı yer almaktadır. Bu çalışmalar tespit edilirken dijital okuryazarlık becerisine ait süreç bileşenlerinden faydalanılmıştır. Örneğin: “T.6.4.11. Yazdıklarını paylaşır.” kazanımı dijital okuryazarlığın “dijital ortamlar için içerik oluşturma ve paylaşma” süreç bileşenine denk gelmektedir. Yine benzer olarak yeni programında yer alan “T.Y.6.6. Yazısında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme” öğrenme çıktısı “dijital araçlarla iş görme” süreç bileşenini kapsamaktadır.

Tablo 5’te yer alan veriler dijital okuryazarlıkla ilgili kazanım/öğrenme çıktısına göre incelendiğinde bu sınıf seviyesinde de, 5. sınıf seviyesinde olduğu gibi, dengeli bir dağılımın olduğu görülmektedir. Yine bu sınıf düzeyindeki verilere bakıldığında, 2024 programında dijital okuryazarlıkla ilişkilendirilebilecek 6. sınıf seviyesinde daha çok kazanım/öğrenme çıktısı olduğu gözlemlenmektedir.

7. sınıf seviyesinde yer alan ilgili kazanımlar ve öğrenme çıktıları açıklamalarına yer vermeksizin Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

Programlarda Yer Alan Dijital Okuryazarlıkla İlgili 7. Sınıf Kazanımları/Öğrenme Çıktıları

Program		Kazanım
Dinleme/İzleme	TDÖP (2019)	• T.7.1.12. Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.
		• T.D.7.1. Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme.
	OTDÖP (2024)	• T.D.7.19. Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme.
		• T.D.7.20. Çoklu ortam öğelerine yönelik çözümleme yapabilme.
		• T.D.7.24. Medya içeriğini değerlendirebilme.
		• T.D.7.25. Dinleme/izleme sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendine uyarlayabilme.
Konuşma	TDÖP (2019)	• T.7.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar.
		• T.K.7.6. Konuşmasında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme.
	OTDÖP (2024)	• T.K.7.9. Konuşmasında sesini uygun şekilde kullanabilme.
		• T.K.7.17. Sözlü olarak tartışmaya katılabilme.
		• T.K.7.26. Konuşma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme.
Okuma	TDÖP (2019)	• T.7.3.30. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.
		• T.7.3.31. Medya metinlerini değerlendirir.
		• T.7.3.32. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.
		• T.7.3.33. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.
		• T.7.3.35. Metinlerin yazılı hâli ile medya sunumlarını karşılaştırır.

Yazma	OTDÖP (2024)	- T.O.7.22. Çoklu ortam öğelerine yönelik çözümleme yapabilme. - T.O.7.25. Basılı ve dijital medya metinlerini değerlendirebilme.
	TDÖP (2019)	- T.7.4.2. Bilgilendirici metin yazar. - T.7.4.11. Kısa metinler yazar. - T.7.4.17. Yazdıklarını paylaşır.
	OTDÖP (2024)	- T.Y.7.1. Yazma sürecini yönetebilme. - T.Y.7.6. Yazısında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme. - T.Y.7.14. Yazılı üretiminde ve yazılı etkileşiminde tartışabilme. - T.Y.7.18. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme.

7. sınıf özelinde yapılan karşılaştırma için Tablo 6 incelendiğinde 2019 programında dinleme/izleme becerisinde bir (1), konuşma becerisinde bir (1), okuma becerisinde beş (5) ve yazma becerisinde üç (3) olmak üzere toplamda on (10) kazanıma yer verildiği görülmektedir. 2024 programında ise; dinleme/izleme becerisinde beş (5), konuşma becerisinde dört (4), okuma becerisinde iki (2) ve yazma becerisinde dört (4) olmak üzere toplamda on beş (15) öğrenme çıktısına yer verilmiştir. Bu çalışmalar tespit edilirken dijital okuryazarlık becerisine ait süreç bileşenleri kullanılmıştır. Örneğin: “T.7.3.31. Medya metinlerini değerlendirir.” kazanımı dijital okuryazarlık becerisine ait “dijital bilgiyi kullanarak eleştirel düşünme” süreç bileşenini kapsarken “T.D.7.19. Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme” öğrenme çıktısı ise dijital okuryazarlığın “dijital bilgiyi anlamlandırma” ve “dijital iletişimi anlama” süreç bileşenlerine denk düşmektedir.

Tablo 6’da bulunan veriler dijital okuryazarlıkla ilgili kazanım/öğrenme çıktısına göre incelendiğinde, bu sınıf seviyesinde de ele alınan diğer sınıf seviyelerinde olduğu gibi dengeli bir dağılımın olduğu görülmektedir. Yine bu sınıf düzeyinde de verilere bakıldığında, 2024 programında dijital okuryazarlıkla ilişkilendirilebilecek 7. sınıf seviyesinde daha çok kazanım/öğrenme çıktısı olduğu gözlemlenmektedir. Ayrıca 2024 programında 5. ve 6. sınıf seviyesinde on dört (14) öğrenme çıktısı dijital okuryazarlık becerisiyle ilişkiliyken 7. sınıf seviyesinde bir artarak on beş (15) adet öğrenme çıktısı sayısına ulaşmıştır. Bu durumun sınıf seviyesi arttıkça öğrencilerin öğrenme kapasitelerinin arttığı, bilişsel yeterliliklerinin ve eğitimin kolaydan zora ilerlemesi gerektiği göz önüne alındığında (Memiş ve Kalyoncu, 2024) uygun olduğunu söylemek mümkündür.

8. sınıf seviyesinde yer alan ilgili kazanımlar ve öğrenme çıktıları açıklamalarına yer vermeksizin Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7

Programlarda Yer Alan Dijital Okuryazarlıkla İlgili 8. Sınıf Kazanımları/Öğrenme Çıktıları

Program		Kazanım
Dinleme/izleme	TDÖP (2019)	T.8.1.11. Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir.
		- T.D.8.1. Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme. - T.D.8.19. Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme.
	OTDÖP (2024)	- T.D.8.20. Çoklu ortam öğelerine yönelik çözümleme yapabilme. - T.D.8.24. Medya içeriğini değerlendirebilme. - T.D.8.25. Dinleme/izleme sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendine uyarlayabilme.

Konuşma	TDÖP (2019)	• T.8.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar.
		• T.K.8.6. Konuşmasında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme.
	OTDÖP (2024)	• T.K.8.9. Konuşmasında sesini uygun şekilde kullanabilme.
		• T.K.8.17. Sözlü olarak tartışmaya katılabilme.
Okuma	TDÖP (2019)	• T.K.8.26. Konuşma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme.
		• T.8.3.27. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.
		• T.8.3.29. Medya metinlerini analiz eder.
		• T.8.3.30. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.
	OTDÖP (2024)	• T.8.3.31. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.
		• T.8.3.33. Edebi eserin yazılı metni ile medya sunumunu karşılaştırır.
Yazma	TDÖP (2019)	• T.O.8.22. Çoklu ortam öğelerine yönelik çözümleme yapabilme.
		• T.O.8.25. Basılı ve dijital medya metinlerini değerlendirebilme.
	OTDÖP (2024)	• T.8.4.12. Kısa metinler yazar.
		• T.8.4.17. Yazdıklarını paylaşır.
		• T.Y.8.1. Yazma sürecini yönetebilme.
		• T.Y.8.6. Yazısında çoklu ortam öğeleriyle içerik oluşturabilme.
	OTDÖP (2024)	• T.Y.8.14. Yazılı üretiminde ve yazılı etkileşiminde tartışabilme.
		• T.Y.8.18. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme.

8. sınıf özelinde yapılan karşılaştırma için Tablo 7 incelendiğinde 2019 programında dinleme/izleme becerisinde bir (1), konuşma becerisinde bir (1), okuma becerisinde beş (5) ve yazma becerisinde iki (2) olmak üzere toplamda dokuz (9) kazanıma yer verildiği görülmektedir. 2024 programında ise; dinleme/izleme becerisinde beş (5), konuşma becerisinde dört (4), okuma becerisinde iki (2) ve yazma becerisinde dört (4) olmak üzere toplamda on beş (15) öğrenme çıktısına yer verilmiştir. Bu çalışmalar tespit edilirken dijital okuryazarlık becerisine ait süreç bileşenleri kullanılmıştır. Örneğin: “T.8.4.17. Yazdıklarını paylaşır.” kazanımı “dijital ortamlar için içerik oluşturma ve paylaşma” süreç bileşenini kapsarken “T.D.8.24. Medya içeriğini değerlendirebilme” öğrenme çıktısı ise “dijital bilgiyi kullanarak eleştirel düşünme” süreç bileşenini kapsamaktadır.

Tablo 7’de bulunan veriler dijital okuryazarlıkla ilgili kazanım/öğrenme çıktısına göre incelendiğinde, bu sınıf seviyesinde de diğer sınıf seviyelerinde olduğu gibi dengeli bir dağılımın olduğu görülmektedir. Ele alınan diğer sınıf düzeylerinde olduğu gibi bu sınıf düzeyinde de 2024 programında dijital okuryazarlıkla ilişkilendirilebilecek 8. sınıf seviyesinde daha çok kazanım/öğrenme çıktısı olduğu gözlemlenmektedir. Bununla birlikte 2024 programında dijital okuryazarlık becerisiyle ilişkili öğrenme çıktısı sayısı; 5. ve 6. sınıf seviyesinde on dört (14) iken 8. sınıf seviyesinde ise 7. sınıf seviyesinde olduğu gibi on beş (15) adettir. Böylelikle 2024 programında dijital okuryazarlıkla ilgili bulunan toplam öğrenme çıktısı sayısının 5. ve 6. sınıf seviyeleri ile 7. ve 8. sınıf seviyelerinde aynı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda öğrenme çıktılarının içeriği ve sayısının sınıf seviyesi ilerledikçe artırılması gerektiği söylenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada 2019 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı ile 2024 yılı Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın dijital okuryazarlık becerileri bağlamında karşılaştırılması ve bu becerinin programların temel bileşenlerine, tema ve konularına, kazanım ve öğrenme

çıktılarına yansımalarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Yapılan karşılaştırmada her iki programda da “dijital okuryazarlık” kavramına yer verildiği tespit edilmiştir. İki programın da temel amaçları arasında öğrencilerin doğru bilgiye kolaylıkla erişim sağlayabilecek temel ve güncel beceriler kazanabilmesi, teknolojik gelişmeleri takip edebilmesi, hayatta işlevsel, güvenli ve eleştirel bir biçimde kullanabilmesi dolayısıyla da dijital okuryazarlık bağlamında yetkin olması yer almaktadır. Teknolojik gelişmelerin toplumsal yaşamı önemli ölçüde etkilediği günümüzde bireylerin etkin bir okuryazar olabilmeleri ve özellikle dil öğretiminde dijital okuryazarlık becerilerinin kazandırılması bir gereklilik olarak görülmektedir (Özdemir, 2017). Bu becerinin kazandırılması için ise Türkçe dersi öğretim programında dijital okuryazarlık becerisine yer verilmesi önerilmektedir (Akın vd., 2024). Bu kapsamda eski ve yeni programlarda bu beceriye yer verilmiş olması oldukça önemlidir. Daha önceki çalışmalar gelişen bilgi teknolojileriyle birlikte bireylerin yeterli seviyede okuryazar olabilmeleri için öğretim programlarının yeniden ele alınması gerektiğini ortaya koymuştur (Yamaç, 2018). Yapılan karşılaştırmada, yeni programın eski programa göre dijital okuryazarlık becerisine daha ayrıntılı bir şekilde yer verdiği görülmektedir. Nitekim okuryazarlık becerileri 2024 programının temel bileşenleri arasında yer almış, dijital okuryazarlık becerisi de bu kapsamda kendisine programda daha geniş bir yer bulmuştur. Buna karşın eski programda dijital okuryazarlık becerisinin üzerinde kavramsal olarak nispeten oldukça az yer aldığı belirlenmiştir.

İki programda yer alan okuryazarlıkla ilgili tema ve konular ele alındığında, bu beceriye iki programda da yer verildiği tespit edilmiştir. 2019 programında “okuma kültürü”, “iletişim” ile “bilim ve teknoloji” olmak üzere üç temanın konu önerilerinde dijital okuryazarlıkla ilgili açıklamaların yer aldığı görülmüştür. 2024 programında ise 5. sınıfta üç tema, 6. sınıfta beş tema, 7. sınıfta dört tema, 8. sınıfta ise üç tema olmak üzere toplamda on beş temada dijital okuryazarlığın işlendiği görülmektedir. Sıklık olarak iki program arasında önemli bir fark olduğu söylenebilir. Bunun yanında 2019 programında dijital okuryazarlık becerisine ilişkin unsurlara yalnızca seçmeli temalarda yer verilmiştir. Dolayısıyla dijital okuryazarlık becerisinin hangi sınıf seviyesinde kazandırılacağına dair net bir veri yoktur. Kitap yazarları bu temaları veya tema içerisinde dijital okuryazarlığa ilişkin bir içeriği yansıtan konuyu tercih etmediklerinde bu becerinin kazandırılması sekteye uğrayacaktır. Benzer şekilde Mete’nin (2020) okuryazarlık türlerini ele aldığı çalışmanın sonucunda, 2019 Türkçe Öğretim Programı’nda “okuma kültürü” temasında okuryazarlık türlerinin bulunduğu, fakat temaların seçiminin yazarlara bırakılması sebebiyle her ders kitabında geçmediği görülmüştür. Bununla birlikte Direkci ve diğerlerinin (2019) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nı (2018) ve ortaokul Türkçe ders kitaplarını dijital okuryazarlık becerileri kapsamında incelemeyi amaçlayan çalışmasının sonucunda, ders kitaplarında dil becerileriyle bağlantılı dijital okuryazarlığa ait etkinliklerde eksiklikler olduğu, sınıf düzeylerine uygun etkinliklerin programda daha çok yer alması gerektiği ifade edilmiştir. Bu sebeple 2019 programı bu açıdan yetersiz bir görüntü vermektedir. Nitekim alan yazınına bakıldığında, programın güncellenmesinin kitaplardaki bu eksikliklerin giderilmesi için bir fırsat olacağı düşünülmektedir. 2024 programı tema yaşantıları aracılığıyla hangi sınıf düzeyinde hangi okuryazarlık becerisinin kazandırılacağına ilişkin daha net ifadeler barındırmaktadır. Bu kapsamda dijital okuryazarlık becerisinin sınıf

seviyesi ve temalara göre dağılımları incelendiğinde bu becerinin her sınıf düzeyinde işleneceği görülmektedir. Bu yönüyle 2024 programının 2019 programına göre dijital okuryazarlık becerisinin kazandırılması açısından daha ayrıntılı ve yetkin bir program olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçla aynı doğrultuda Memiş ve Kalyoncu'nun (2024) yaptığı çalışma sonucunda, 2024 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na kıyasla sayfa sayısı olarak da daha fazla ve kapsamlı olduğu, daha çok temaya, metin türüne, programlar arası bileşene ve sınıf düzeylerinde öğrenme çıktısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca söz konusu çalışmada, 2024 Türkçe Öğretim Programı'nda sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri, farklılaştırma faaliyetleri; üretim, dinleme/izleme ve okuma atölyeleri güncel programın yeni başlıkları olarak belirtilmiştir.

2019 ve 2024 yılında yayımlanan öğretim programlarında yer alan dijital okuryazarlıkla ilgili kazanımlar ve öğrenme çıktıları araştırmanın son başlığı olarak 5, 6, 7 ve 8. sınıf aşamasına yönelik incelenmiştir. “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” kapsamında hazırlanan yeni programda yapılan değişikliklerden biri de 2019 programında kazanım olarak ifade edilen kavramların, 2024 programında öğrenme çıktısı şeklinde ifade edilmesidir. Buna göre 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na ilişkin sonuçlara bakıldığında dijital okuryazarlık becerisiyle ilişkili kazanımların dağılımında en fazla okuma becerisi, ardından ise yazma becerisi ön plana çıkmıştır. Bunun yanında dinleme/izleme ve konuşma becerilerine yönelik kazanımların dijital okuryazarlık becerileri bağlamında dağılımının oldukça az ve sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Buna karşın 2024 programında dil becerilerine göre daha dengeli bir dağılım olduğu belirlenmiştir. Güncel programda en sık dinleme/izleme becerisine yönelik öğrenme çıktısı mevcutken bunu konuşma, yazma ve okuma becerilerine ait öğrenme çıktıları takip etmektedir. İki program arasındaki bir fark da eski programda dijital okuryazarlık becerisine ilişkin kazanımların okuma becerisinde toplanmış olmasıdır. Buna karşın yeni programda en az sıklığın okuma becerisinde olduğu görülmüştür. Ancak bir becerinin anlama ve anlatma becerilerinde dengeli bir şekilde yer alması onu günlük hayatta kullanabilmek için daha yararlı olacaktır. Ayrıca güncel programda dört becerinin toplamına bakıldığında da dijital okuryazarlıkla ilişkili öğrenme çıktılarına nicelik olarak daha sık yer verildiği görülmektedir. Dolayısıyla 2024 programının bu konuda daha yetkin olduğu ifade edilebilir. Nitekim çağdaş programlarda, öğrencilerin yalnızca bilişsel yönlerine değil aynı zamanda becerileri hayatta işlevsel olarak kullanmalarına önem verilmektedir (Tonga ve Uslu, 2015; Trujillo Sáez vd., 2020). Bu yönüyle 2024 programının anlama ve anlatma süreçlerinde bu beceriyi işletmeye yönelik yaklaşımı olumlu bir adım olarak değerlendirilmektedir. Banaz (2024) tarafından 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın dijital okuryazarlık kavramları bakımından değerlendirilmesi amacıyla yapılan çalışmada, programda dijital okuryazarlık kavramlarının yoğun olarak kullanıldığı gözlemlenmiştir. Aynı şekilde Ülçay (2024) tarafından Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin ele alındığı çalışmada, programlar eğitimdeki dönüşüm vizyonunu temsil etmesi, teknoloji entegrasyonu ve küresel rekabetçilikle öne çıkan kavramları içermesi bakımından eğitimde Türkiye'nin uluslararası arenada yarışını artırmasına ve öğrencilerin hayata daha hazırlıklı bir

biçimde yetişmesine olanak sağlayacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla 2024 programının teknolojiyi ve çağın gereksinimlerini gözetererek hazırlandığını söylemek mümkündür.

Sonuç olarak, Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın öğrencilere dijital okuryazarlık becerisi kazandırılmasına yönelik hedeflerinin olduğu, bu hedeflerin programda yer alan temalara ve konulara yansıdığı, ayrıca öğrenme çıktılarının dil becerilerine göre dağılımında eski programa kıyasla değişiklikler olduğu, dijital okuryazarlıkla ilişkili öğrenme çıktılarının sayılarının artırıldığı, özellikle dinleme/izleme ve konuşma becerilerinde yeni programda daha çok işlendiği ve sayısının artırıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla 2024'te yayımlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın, 2019'da yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı'na kıyasla dijital okuryazarlık becerisini daha ayrıntılı işlediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan hareketle program temel alınarak hazırlanacak olan kitapların dijital okuryazarlık becerisini nasıl işlediğinin tespiti, önceki kitaplarla kıyaslandığında yeni kitapların dijital okuryazarlık becerisini kapsama durumu, güncel program uygulanmaya başladıktan sonra öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi gibi çalışmaların yapılması önerilmektedir. Söz konusu çalışmaların sonuçları güncel programın işlevselliği hakkında alandaki paydaşlara sağlıklı veriler sunacaktır.

Kaynakça

- Abbas, J. (2021). Crisis management, transnational healthcare challenges and opportunities: The intersection of COVID-19 pandemic and global mental health. *Research in Globalization*, 3, 100037. <https://doi.org/10.1016/j.resglo.2021.100037>
- Akın, E., Akın, İ. ve Bilgin, E. (2024). Dijital okuryazarlığın Türkçe eğitimindeki yeri. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(1), 52-65.
- Alberta Education. (2022). *ECS [Early Childhood Services] to grade 12: Guide to education*. 2021–2022. <http://open.alberta.ca/publications/1496-7359>.
- Aldemir, A. (2010). *Halk kütüphanelerinde bilgi okuryazarlığı uygulamaları ve Türkiye için bir model önerisi* [Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü]. Hacettepe Üniversitesi.
- Anthony, B., Kamaludin, A., Romli, A., Raffei, A. F. M., Phon, D. N. A. L. E., Abdullah, A., & Ming, G. L. (2022). Blended learning adoption and implementation in higher education: A theoretical and systematic review. *Technology, Knowledge and Learning*, 27(2), 531–578. <https://doi.org/10.1007/s10758-020-09477-z>
- Avrupa Komisyonu. (2018). *Key competences for lifelong learning: A European reference framework*. Publications Office of the European Union. <https://www.eursc.eu/BasicTexts/2018-09-D-69-en-2.pdf>
- Aytaş, G., ve Kaplan, K. (2017). Medya okuryazarlığı bağlamında yeni okuryazarlıklar. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 291-310.
- Bakır, E. (2016). *Sınıf öğretmeni adaylarının dijital vatandaşlık seviyelerinin dijital vatandaşlık alt boyutlarına göre incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.

- Banaz, E. (2024). 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Dijital Okuryazarlık Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 279-290.
- Barrett, G. F., & Riddell, W. C. (2019). Ageing and skills: The case of literacy skills. *European Journal of Education*, 54(1), 60-71.
- Bertiz, Y. ve Baltacı, Ş. (2023). Eğitim teknolojilerinde web 2.0 araçlarının kullanımına yönelik yapılmış çalışmaların sistematik incelemesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 13(2), 352-372.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Calvo, S., Lyon, F., Morales, A., & Wade, J. (2020). Educating at scale for sustainable development and social enterprise growth: The impact of online learning and a massive open online course (MOOC). *Sustainability*, 12(8), 3247. <https://doi.org/10.3390/su12083247>
- Canchola-Gonzalez, J. A., & Glasserman Morales, L. D. (2020). Digital fluency concept: A systematic review of literature 2010–2020. *Texto Livre-Linguagem E Tecnologia*, 13(3), 25–46. <https://doi.org/10.35699/1983-3652.2020.25087>.
- Caniglia, G., John, B., Bellina, L., Lang, D. J., Wiek, A., Cohmer, S., & Laubichler, M. D. (2018). The glocal curriculum: A model for transnational collaboration in higher education for sustainable development. *Journal of Cleaner Production*, 171, 368–376. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2017.09.207>
- Ciampa, K., Wolfe, Z. M., & Bronstein, B. (2023). ChatGPT in education: Transforming digital literacy practices. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 67(3), 186-195.
- Çakmak, E. (2013). Kil tabletten-tablet bilgisayara okuryazarlık. E. Gençtürk ve K. Karatekin (Ed.), *Sosyal bilgiler için çoklu okuryazarlıklar* içinde (ss. 2-20). Pegem A Yayıncılık.
- Çelik, E. ve Çelik, O. T. (2023). Çocuklarda dijital bağımlılığın öncülleri ve ardılları: Bir metasentez çalışması. *Millî Eğitim Dergisi*, 52(239), 1913-1944.
- Darling-Hammond, L. (2014). *Next generation assessment: Moving beyond the bubble test to support 21st century learning*. John Wiley & Sons.
- Direkci, B., Akbulut, S. ve Şimsek, B. (2019). Türkçe dersi öğretim programı (2018) ve ortaokul Türkçe ders kitaplarının dijital okuryazarlık becerileri bağlamında incelenmesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(16), 797–813. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.543868>.
- Direkci, B., Şimşek, B. ve Uygun, M. (2020). Türkçe öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) yer alan okuryazarlık becerilerinin kazandırılmasına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Education and New Approaches*, 3(1), 34-49.
- Duran, E. ve Ertan Özen, N. (2018). Türkçe derslerinde dijital okuryazarlık. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(2), 31-46.

- Ekiz, D. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayınları.
- Eshet-Alkalai, Y. (2004). Digital literacy: A conceptual framework for survival skills in the digital era. *Journal of Educational Multimedia and Hypermedia*, 13(1): 93-106
- Gilster, P. (1997). *Digital literacy* (p. 1). Wiley Computer Publishing.
- Gough, D., Oliver, S., & Thomas, J. (2017). *An Introduction to Systematic Reviews*. SAGE.
- Günay, G. ve Özden, M. (2022). Dijital okuryazarlık becerisi ve ana dili eğitimi çerçevesinde dijital okuryazarlığa ilişkin öğrenci ve akademisyen algıları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (27), 163-183.
- Hanell, F. (2018). What is the “problem” that digital competence in Swedish teacher education is meant to solve?. *Nordic Journal of digital literacy*, 13(3), 137-151.
- Haugsbakk, G. (2013). From Sputnik to PISA shock-New technology and educational reform in Norway and Sweden. *Education Inquiry*, 4(4), 23222.
- Hopfenbeck, T. N., Lenkeit, J., El Masri, Y., Cantrell, K., Ryan, J., & Baird, J. A. (2018). Lessons learned from PISA: A systematic review of peer-reviewed articles on the programme for international student assessment. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 62(3), 333-353.
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288. <https://doi.org/10.1177/1049732305276687>
- Husna, N., Zulfahita, Z., Mulyani, S., & Rahman, S. (2020). Reading literacy, mathematical literacy, and self-confidence of junior high school students in Singkawang. *Journal of Education, Teaching and Learning*, 5(2), 253-262.
- Kapuler, D. (2014). Top 100 Sites and Apps of 2014. Web: <http://www.techlearning.com/contests/0007/100-web-toolsapps-of-2014/68928> adresinden 8 Mayıs 2024 tarihinde alınmıştır.
- Koç Akran, S. (2018). Y kuşağından Z kuşağına geçişte STEM eğitimi. T. Yazıcı ve O. Hayırlı (Ed.), *Eğitim bilimleri alanında akademik çalışmalar içinde* (ss. 27-40). Gece Kitaplığı.
- Marín, V. I., & Castaneda, L. (2023). Developing digital literacy for teaching and learning. In *Handbook of open, distance and digital education* (pp. 1089-1108). Springer Nature.
- Memiş, M. ve Kalyoncu, M. R. (2024). 2024 Türkçe Öğretim Programı ile 2019 Türkçe Öğretim Programı’nın karşılaştırmalı incelenmesi. *International Journal of Language Academy*, 12 (2), 176-199.
- Mete, G. (2020). Okuryazarlık türleri ve 2023 eğitim vizyonu belgesi. *Kesit Akademi Dergisi*, (22), 109-120. <https://doi.org/10.29228/kesit.40368>

- Nett, U. E., Goetz, T. & Hall, N. C. (2011). Coping with boredom in school: An experience sampling perspective. *Contemporary Educational Psychology*, 36(1), 49- 59, <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2010.10.003>
- Nichols, T. P., & Stornaiuolo, A. (2019). Assembling “digital literacies”: Contingent pasts, possible futures. *Media and Communication*, 7(2), 14-24.
- Organization for Economic Cooperation and Development. (2019). *OECD skills strategy 2019: Skills to shape a better future*. OECD Publishing. Web: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/05/oecd-skills-strategy-2019_g1g9ff20/9789264313835-en.pdf adresinden 1 Mayıs 2024 tarihinde alınmıştır.
- Organization for Economic Cooperation and Development. (2023). *OECD Digital Education Outlook 2023: Towards an Effective Digital Education Ecosystem*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/c74f03de-en>
- Özdemir, O. (2017). Türkçe öğretiminde dijital teknolojilerin kullanımı ve bir web uygulaması örneği. *Electronic Turkish Studies*, 12(4).
- Özdemir, O. (2021). Dijital okuryazarlık. Kolaç, E. ve Dal, S. (Ed.), *Etkinliklerle Türkçe Öğretimi* (s. 694-737). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Özel, N. (2013). *Araştırma görevlilerine bilgi ve iletişim teknolojileri bağlamında bilgi okuryazarlığı becerilerinin kazandırılması* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Özer, M. (2019). Reconsidering the Fundamental Problems of Vocational Education and Training in Turkey and Proposed Solutions for Restructuring. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji*, 39(2), 1-19.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (Third Edition). Sage Publications.
- Polat, Y., Deniz, K., ve Kurtul, K. (2024). K12 beceriler çerçevesi Türkiye bütüncül modeli bağlamında Türkçe alan becerileri. *Millî Eğitim*, 53(241), 473-498. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.1309211>
- Roddy, C., Amiet, D. L., Chung, J., Holt, C., Shaw, L., McKenzie, S., Garivaldis, F., Lodge, J. M., & Mundy, M. E. (2017). Applying best practice online learning, teaching, and support to intensive online environments: An integrative review. *Frontiers in Education*, 2, 00059. <https://doi.org/10.3389/feduc.2017.00059>
- Sezgin, F., Erdoğan, O. ve Erdoğan, B. H. (2017). Öğretmenlerin teknoloji öz yeterlikleri: Öğretmen ve öğrenci görüşlerine yönelik bütüncül bir analiz. *Eğitim teknolojisi kuram ve uygulama*, 7(1), 180-199.
- Shara, A. M., Andriani, D., Ningsih, A. W., & Shinoda, K. (2020). Correlating reading literacy and writing literacy in Junior High School Pematangsiantar. *Journal of English Education*, 5(2), 72-85.

- Sur, E. (2022). Okuryazarlık kavramı ve Türkiye’deki okuryazarlık araştırmaları üzerine bir inceleme. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 445-467.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. MEB.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2024a). *Türkiye yüzyılı maarif modeli öğretim programları ortak metni*. MEB.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2024b). *Ortaokul Türkçe dersi öğretim programı (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. MEB.
- Tonga, D., ve Uslu, S. (2015). Sosyal bilgiler dersinde kazanım-değer ilişkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 91-110.
- Trujillo Sáez, F., Segura Robles, A., & González Vázquez, A. (2020). Claves de la innovación educativa en España desde la perspectiva de los centros innovadores: una investigación cualitativa. *Participación educativa*.
- Türk Dil Kurumu. (2024). Güncel Türkçe sözlük. Web: <http://www.tdk.gov.tr> adresinden 1 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Ülçay, O. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli değerlendirmesi. *Ulusal Eğitim, Toplum ve Dünya Dergisi*, 1(2), 70-77.
- Yamaç, A. (2018). Yeni okuryazarlığa genel bir bakış: karar alıcılar, araştırmacılar ve öğretmenler için bazı öneriler. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(3), 383-410.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1. yazar katkı oranı: %100

Çıkar Çatışması Beyanı:

Herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı:

Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Onayı:

Araştırma etik kurul izni gerektirmemektedir.

Extended Abstract

In recent years, with the rapid progress in the use of digital technology, it is seen that technology-supported education systems and teaching methods are at the forefront in educational practice. Considering that accelerating pace of digital transformation and the increasing amount of time students spend in digital environments , it is thought that it is essential for the current curricula to place greater emphasis on digital literacy skills. Accordingly, in this study, it is aimed to compare the 2019 Turkish Curriculum and the 2024 Secondary School Turkish Curriculum in the context of digital literacy skills and to determine the reflections of this skill on the basic components, themes and subjects, achievements and learning outcomes of the programs. Within the scope of this purpose, the research was conducted with a descriptive qualitative method. In the study, the Turkish Language Curriculum published in 2019 and the Secondary School Turkish Language Curriculum published in 2024 by the Turkish Ministry of National Education, Board of Education and Board of Education were examined and evaluated. The data of the study were analyzed by content analysis technique. In the process of data analysis, the definition and process components of the concept of digital literacy in the Common Text of Curricula prepared by the Turkish Ministry of National Education, Board of Education and Board of Education in 2024 were analyzed.

As a result of the analysis, it was seen that the concept of digital literacy was included in both programs, but the Secondary School Turkish Curriculum published in 2024 included digital literacy skills in more detail compared to the Turkish Curriculum published in 2019. In addition, it was concluded that literacy skills are among the basic components of the 2024 program, and digital literacy skills have found a wider place in this context. When the themes and topics related to literacy in the two programs were examined, it was determined that this skill was included in both programs. In the 2019 program, it was observed that explanations about digital literacy were included in the subject suggestions of three themes, namely “reading culture”, “communication” and “science and technology”. In the 2024 program, it is seen that digital literacy is covered in a total of fifteen themes, including three themes in 5th grade, five themes in 6th grade, four themes in 7th grade, and three themes in 8th grade. Thus, as a result of the research, it was determined that the current program is more qualified in terms of both frequency and distribution to grade levels in terms of theme and subject distribution. In addition, in the 2019 program, elements related to digital literacy skills were included only in elective themes. Therefore, it was concluded that there is no clear data on which grade level digital literacy skills will be acquired. In addition, while the digital literacy skill is conceptually prominent in the themes and topics of the current program, it is mentioned more indirectly in the old program. Looking at the 2019 Turkish Curriculum's distribution according to language skills, it was determined that reading and then writing skills came to the forefront in the achievements related to digital literacy skills, while the distribution of achievements for listening/watching and speaking skills was quite limited. On the other hand, it was determined that there is a more balanced distribution according to language skills in the 2024 program. In this respect, it can be said that the 2024 program is a more competent program in terms of gaining digital literacy skills than the 2019 program. As

a result, it has been determined that the Secondary School Turkish Course Curriculum (2024) has goals for students to gain digital literacy skills, these goals are reflected in the themes and topics in the program, and there are changes in the distribution of learning outcomes according to language skills compared to the old program, the number of learning outcomes related to digital literacy has been increased, especially in listening / monitoring and speaking skills. Therefore, it was concluded that the Secondary School Turkish Curriculum published in 2024 covers digital literacy skills in more detail compared to the Turkish Curriculum published in 2019. Based on the findings of the study, it is recommended to conduct studies such as determining how the books to be prepared based on the program process digital literacy skills, the coverage of digital literacy skills in the new books compared to the previous books, and a comparative study of students' digital literacy levels after the current program is implemented. Such studies would provide valuable insights for stakeholders regarding the functionality and effectiveness of the 2024 program.